Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda)

28. september 2016 [1]

EAGGFi tagatisrahastu — EAGF ja EAFRD — Rahastamisest väljajäetavad kulud — Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem — Toetuste vähendamine ja selle saajate hulgast väljaarvamine nõuetele vastavuse eeskirjade rikkumise korral — Komisjoni vastavate sisesuuniste alusel kehtestatud kindla määraga finantskorrektsioon — Tõendamiskoormis — Määruse (EÜ) nr 73/2009 II lisa tõlgendamine

Kohtuasjas T-437/14,

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindajad: M. Holt ja J. Kraehling, keda abistas *barrister* V. Wakefield,

hageja,

keda toetab

Madalmaade Kuningriik, esindajad: M. Bulterman ja B. Koopman,

menetlusse astuja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: K. Skelly ja D. Triantafyllou,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 4. aprilli 2014. aasta rakendusotsuse 2014/191/EL, mille kohaselt Euroopa Liidu rahastamine ei kata teatavaid kulutusi, mida liikmesriigid on teinud Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) tagatisrahastu, Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) raames (ELT 2014, L 104, lk 43), lisasse tehtud üheksa kirjet, mis puudutab otsuse lisas sisalduvat punkti, mis puudutab finantskorrektsioone, mida kohaldatakse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi poolt Šotimaal eelarveaastatel 2008, 2009 ja 2010 tehtud kulutustele summas 5 606 459,48 eurot, kuna need kulud ei vasta Euroopa Liidu eeskirjadele,

ÜLDKOHUS (neljas koda)

koosseisus: president M. Prek, kohtunikud I. Labucka (ettekandja) ja V. Kreuschitz,

kohtusekretär: ametnik S. Spyropoulos,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 11. novembri 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

1 — Kohtumenetluse keel: inglise.

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

1 Euroopa Liidu Nõukogu võttis 29. septembril 2003 vastu määruse (EL) nr 1782/2003, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks ning muudetakse määruseid (EMÜ) nr 2019/93, (EÜ) nr 1452/2001, (EÜ) nr 1453/2001, (EÜ) nr 1454/2001, (EÜ) nr 1868/94, (EÜ) nr 1251/1999, (EÜ) nr 1254/1999, (EÜ) nr 1673/2000, (EMÜ) nr 2358/71 ja (EÜ) nr 2529/2001 (ELT 2003, L 270, lk 1).

2 Nimetatud määruse artikli 3 lõige 1 näeb ette, et „[p]õllumajandustootja, kellele makstakse otsemakset, [peab täitma] III lisas osutatud kohustuslikke majandamisnõudeid“.

3 Selle määruse artikkel 4 näeb ette:

„1. III lisas osutatud kohustuslikud majandamisnõuded kehtestatakse ühenduse õigusaktidega järgmistes valdkondades:

— inimeste ja loomade tervishoid ja taimetervis,

— keskkond,

— loomade heaolu.

2. III lisas osutatud õigusakte kohaldatakse käesoleva määruse raames koos neisse tehtavate täiendustega ning direktiivide osas liikmesriikide poolt rakendatutena.“

4 Nimetatud määruse artikkel 6 „Toetuse vähendamine või tühistamine“ sätestab järgmist:

„1. Kui konkreetsele põllumajandustootjale omistatava tegevuse või tegevusetuse tulemusel on rikutud kohustuslikke majandamisnõudeid [...], vähendatakse sellel kalendriaastal makstavate otsetoetuste kogusummat, mil tingimusi ei täidetud, või tühistatakse see summa vastavalt artiklis 7 sätestatud üksikasjalikele eeskirjadele [...].

[…]“

5 Määruse artikli 7 lõige 1 näeb ette, et artiklis 6 osutatud vähendamiste ja tühistamiste üksikasjalikud eeskirjad määratakse kindlaks „tuvastatud rikkumiste tõsidust, ulatust, püsivust ja korduvust ning käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud kriteeriume“ arvesse võttes. Need lõiked sätestavad muu hulgas järgmist:

„2. Hooletuse puhul ei ole vähendamine suurem kui 5% ja korduva rikkumise puhul 15%.

3. Tahtliku rikkumise korral ei tohi see vähendusprotsent olla alla 20 ning ülemmääraks võib olla ühe või mitme toetuskava reguleerimisalast väljaarvamine ning selliseid tagajärgi võib kohaldada ühe või mitme kalendriaasta jooksul.

[…]“

6 Mis puudutab III lisa, kus on esitatud kohustuslikud majandamisnõuded, siis seda muudeti nõukogu 17. detsembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 21/2004, millega kehtestatakse lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ning direktiive 92/102/EMÜ ja 64/432/EMÜ (EÜT 2004, L 5, lk 8; ELT eriväljaanne 03/42, lk 56), mis lisas sinna uue majandamisnõude 8a järgmises sõnastuses:

„[Määrus nr 21/2004]. Artiklid 3, 4 ja 5“.

7 Nõukogu 19. jaanuari 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 73/2009, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames põllumajandustootjate suhtes kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks, muudetakse määruseid (EÜ) nr 1290/2005, (EÜ) nr 247/2006, (EÜ) nr 378/2007 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1782/2003 (ELT 2009, L 30, lk 16), tunnistati kehtetuks ja asendati määrus nr 1782/2003, alates 1. jaanuarist 2009 (vt artikli 146 lõige 1 ja artikkel 149). See viimane määrus tunnistati kehtetuks ja asendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrusega nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT 2013, L 347, lk 608). Määruse artikli 74 kohaldatakse seda määrust alates 1. jaanuarist 2015.

8 Määruse nr 73/2009 põhjendus 3 on sõnastatud järgmiselt:

„Määrusega (EÜ) nr 1782/2003 kehtestati põhimõte, mille kohaselt jäetakse põllumajandustootjad, kes ei vasta teatavatele tingimustele rahva-, loomade ja taimetervise, keskkonna ja loomade heaolu valdkondades, otsetoetusest ilma või nende otsetoetusi vähendatakse. Nõuetele vastavuse süsteem on ühenduse otsetoetuste lahutamatu osa ja tuleks seega säilitada. Kogemused on aga näidanud, et mitu nõuetele vastavuse ulatuse nõuded ei ole põllumajandustegevuse või põllumajandusmaa osas piisavalt asjakohased või on suunatud pigem riigiasutustele kui põllumajandustootjatele. Seetõttu on asjakohane kohandada nõuetele vastavuse ulatust.“

9 Määruse nr 73/2009 artiklis 4 oli sätestatud:

„1. Otsetoetuseid saav põllumajandustootja täidab II lisas loetletud kohustuslikke majandamisnõudeid […].“

10 Määruse artiklis 5, mis käsitleb kohustuslikke majandamisnõudeid, on sätestatud:

„1. II lisas loetletud kohustuslikud majandamisnõuded kehtestatakse ühenduse õigusaktidega järgmistes valdkondades:

a) rahva-, looma- ja taimetervis;

b) keskkond;

c) loomade heaolu.

2. II lisas osutatud sätteid kohaldatakse nende kehtivas versioonis ning direktiivide osas liikmesriikide poolt rakendatutena.“

11 Määruse nr 73/2009 artikkel 14 paneb igale liikmesriigile kohustuse luua ühtne haldus- ja kontrollsüsteem ja seda kasutada eelkõige vastavusnõuete haldamise ja kontrolli eesmärgil.

12 Määruse nr 73/2009 artikkel 22 kohustab liikmesriike kontrollima kohapeal, kas põllumajandustootja täidab oma kohustusi vastavusnõuete osas.

13 Nimetatud määruse artikkel 23 näeb ette, et kui kohustuslikke majandamisnõudeid või häid põllumajandus- ja keskkonnatingimusi on rikutud ning see rikkumine on toetusetaotluse esitanud põllumajandustootjale vahetult omistatava tegemise või tegematajätmise tagajärg, „vähendatakse kõnealusele põllumajandustootjale makstud või makstavate otsetoetuste kogusummat vastavalt artiklis 24 sätestatud üksikasjalikele eeskirjadele“.

14 Nimetatud määruse artikkel 24 näeb ette, et vähendamise ja väljaarvamise osas tuleb kehtestada üksikasjalikud eeskirjad. Seal on täpsustatud, et hooletuse korral ei ole vähendamine suurem kui 5% ja korduva rikkumise korral suurem kui 15%. Tahtliku rikkumise korral ei tohi vähendusprotsent olla põhimõtteliselt alla 20% ning ülemmääraks võib olla täielik väljaarvamine ühest või mitmest toetuskavast ning seda võib kohaldada ühe või mitme kalendriaasta jooksul.

15 II lisas „Artiklites 4 ja 5 osutatud kohustuslikud majandamisnõuded“ on kohustuslikku majandamisnõuet 8 puudutav kirje sõnastatud järgmiselt:

„[Määrus nr 21/2004] Artiklid 3, 4 ja 5“.

16 Määrus nr 21/2004, millele määruse nr 1782/2003 kohustuslik majandamisnõue 8a ning määruse nr 73/2009 kohustuslik majandamisnõue 8 viitab (edaspidi, koos, „kohustuslik majandamisnõue 8“), kehtestab lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteemi, mis selle määruse põhjenduse 20 kohaselt lõi vajaduse muuta määrust nr 1782/2003.

17 Määruse nr 21/2004 artiklis 3 on märgitud:

„1. Veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteem koosneb järgmistest osadest:

a) identifitseerimisvahendid iga looma identifitseerimiseks;

b) igas põllumajandusettevõttes peetavad ajakohastatud registrid;

c) liikumisdokumendid;

d) keskregister või elektrooniline andmebaas.

2. Kõik käesoleva määrusega hõlmatud andmed peavad komisjonile ja asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele kättesaadavad olema. Liikmesriigid ja komisjon võtavad vajalikke meetmeid, et tagada kõigi huvitatud poolte, sealhulgas liikmesriigi tunnustatud tarbijaorganisatsioonide juurdepääs nendele andmetele tingimusel, et tagatakse siseriiklike õigusaktidega ette nähtud andmekaitse ja konfidentsiaalsus.“

18 Nimetatud määruse artikkel 4 sätestab nõuded loomade identifitseerimisvahenditele. Seal osutatakse sama määruse lisa A jaos kehtestatud identifitseerimisnõuetele.

19 Nimetatud määruse artikkel 5 sätestab registrit puudutavad nõuded ja osutab sama määruse lisa B jaos kehtestatud nõuetele.

20 Nimetatud määruse artikkel 6 sätestab liikumisdokumente puudutavad nõuded ja osutab sama määruse lisa C jaos kehtestatud nõuetele.

21 Nimetatud määruse artikkel 7 puudutab keskregistrit ning artikkel 8 puudutab elektroonilist andmebaasi ja osutab sama määruse lisa D jaos kehtestatud nõuetele.

Vaidluse taust

22 Euroopa Komisjon korraldas Šotimaal aastatel 2008, 2009 ja 2010 esitatud taotluste nõuetele vastavuse kontrollimise (juurdlus XC/2010/002/GB Ühendkuningriik (Šotimaa)) ning teatas Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigile 24. novembri 2010. aasta kirjas puudustest, mille tema audiitorid olid Šotimaa nõuetele vastavuse süsteemis tuvastanud.

23 Ühendkuningriik vastas 23. veebruari 2011. aasta kirjaga ning esitas komisjonile oma seisukohad.

24 Komisjoni saatis 19. detsembril 2011 Ühendkuningriigile kirjaliku kutse kahepoolsele koosolekule 21. veebruaril 2012. Ühendkuningriik vastas nimetatud kutsele jaatavalt ning väljendas 14. veebruari 2012. aasta kirjas oma seisukohta komisjoni tõstatatud küsimustes.

25 Komisjon edastas 2. märtsi 2012. aasta kirjaga Ühendkuningriigile kahepoolse koosoleku protokolli.

26 Nimetatud koosoleku järel edastas komisjon Ühendkuningriigile 27. märtsi 2013. aasta teatise, milles ta kinnitas, et aastatel 2008, 2009 ja 2010 ei olnud Šotimaa nõuetele vastavuse süsteemi rakendamine kooskõlas Euroopa Liidu eeskirjadega, ning teavitas Ühendkuningriiki oma ettepanekust jätta liidu rahastamisest välja 5 606 459,48 euro suurune summa. Selle kirja lisas esitas komisjon põhjendused nende kulude liidu rahastamisest väljajätmiseks. Nimelt tuvastas komisjon aastatel 2009 ja 2010 esitatud taotluste puhul esiteks ebapiisavused kohustuslike majandamisnõuete 2 ja 4 tõhusas kontrollis; teiseks ebapiisavused maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundite 4, 16 ja 18 tõhusas kontrollis; kolmandaks kohustusliku majandamisnõudega 8 seotud kontrolli ja sanktsioonide ebapiisavus nõuetele vastavuse kontrolli raames. Nõudeaasta 2008 osas tuvastas ta, et kohustuslikud majandamisnõuded 2 ja 4 olid ebapiisavalt kontrollitud, maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded 4, 16 ja 18 olid ebapiisavalt kontrollitud, mitme kohustusliku majandamisnõude suhtes oli sanktsioon kohaldamata jäetud ja nõuetele vastavuse kontrolli raames ebapiisavalt kontrollitud, leebe sanktsioonide süsteem kohustuslike majandamisnõuete 7 ja 8 puhul, hooletuse tõttu nõuetele mittevastavuse eest kohustusliku majandamisnõude 4 suhtes 5% sanktsiooni kohaldamata jätmine ja vähese tähtsusega mittevastavuste puhul puudusid järelmeetmed. Selles kirjas pakkus komisjon välja 5-protsendilise korrektsiooni aastaks 2008 ja 2-protsendilise korrektsiooni aastaks 2009 ja 2010, kuna Šotimaa ametiasutused olid võtnud mõned meetmed teatavate tuvastatud puuduste heastamiseks.

27 Ühendkuningriigi koordineerimisasutus palus 14. mai 2013. aasta kirjas, et küsimus saadetaks lepitusorganile. Nimetatud organile esitatud küsimused puudutasid ühelt poolt kohustusliku majandamisnõude 4 osas nõuetele mittevastavuse kontrolli tervikliku rakendamata jätmise eest määratud finantskorrektsiooni, ja teiselt poolt kohustusliku majandamisnõude 8 tõlgendamist. Lepitusmenetlus toimus 18. juulil 2013, kuid jäi tulemuseta.

28 Komisjon teatas 8. novembri 2013. aasta kirjas Ühendkuningriigile, et ta jääb oma 27. märtsi 2013. aasta kirjas väljendatud seisukoha juurde.

29 Oma 4. aprilli 2014. aasta rakendusotsuses 2014/191/EL, mille kohaselt Euroopa Liidu rahastamine ei kata teatavaid kulutusi, mida liikmesriigid on teinud Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) tagatisrahastu, Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) raames (ELT 2014, L 104, lk 43, edaspidi „vaidlustatud otsus“), millest teatati Ühendkuningriigile 7. aprillil 2014, jättis komisjon vastavalt oma 27. märtsi 2013. aasta teatises sõnastatud seisukohale Euroopa Liidu rahastamisest välja teatavad kulutused, mis tehti Šotimaal eelarveaastatel 2008, 2009 ja 2010, summas 5 606 459,48 eurot, kuna need ei vasta Euroopa Liidu eeskirjadele (artikkel 1), ja kehtestas kindlasummalise korrektsioonimäära 5% aastaks 2008 ja 2% aastateks 2009 ja 2010.

Menetlus ja poolte nõuded

30 Ühendkuningriik esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 16. juunil 2014.

31 Ühendkuningriik palub Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud otsuse lisas esinevad viis kirjet;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

32 Komisjon palub Üldkohtul:

— jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja Ühendkuningriigilt.

33 Madalmaade Kuningriik esitas 2. aprillil 2015 Üldkohtu kantseleisse saabunud dokumendiga taotluse menetlusse astumiseks Ühendkuningriigi nõuete toetuseks.

34 Üldkohtu neljanda koja presidendi 7. juuli 2015. aasta otsusega lubati Madalmaade Kuningriigil astuda menetlusse Ühendkuningriigi nõuete toetuseks, vastavalt Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 116 lõikele 6.

35 Selle kodukorra artikli 89 lõikes 3 ette nähtud menetlust korraldava meetmena esitas Üldkohus 30. septembril 2015 pooltele rea kirjalikke küsimusi kohtuistungil vastamiseks, ja kohustas komisjoni esitama 23. detsembri 1997. aasta dokumendi VI/5330/97 „Juhised EAGGFi tagatisrahastu raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse raames finantskorrektsioonide tegemiseks“.

36 Poolte kohtukõned ja Üldkohtu küsimustele antud vastused kuulati ära 11. novembri 2015. aasta kohtuistungil.

Õiguslik käsitlus

37 Oma hagi põhjenduseks esitas Ühendkuningriik sisuliselt ühe ainsa väite, et rikuti õiguskindluse, diskrimineerimiskeelu ja võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna komisjon tõlgendas kohustuslikku majandamisnõuet 8 ebaseaduslikult.

38 Ühendkuningriik väidab nimelt, et komisjoni poolt nimetatud kohustuslikule majandamisnõudele antud tõlgendus, mille kohaselt viimane hõlmab määruse nr 21/2004 artikli 3 lõike 1 punktide c ja d sätteid ning järelikult ka nendes sätetes kehtestatud nõudeid, eeskätt keskregistri või elektroonilise andmebaasi pidamine ning lammaste ja kitsede liikumisdokumentide omamine, on ebaseaduslik.

39 Nimelt, esiteks, kuna kohustuslik majandamisnõue 8 viitab sõnaselgelt üksnes määruse nr 21/2004 artiklitele 3, 4 ja 5, rikub niisugune tõlgendus seadusandja tahet jätta artiklid 6–8, kus on määratletud üksikasjalikud materiaalõiguse normid seoses määruse nr 21/2004 artikli 3 lõike 1 punktidega c ja d, välja kohustusliku majandamisnõude 8 kohaldamisalast ning tuua nõuetele vastavuse kohustuste hulka üksnes sama määruse artikli 3 lõike 1 punktides a ja b ning artiklites 4 ja 5 viidatud nõuded.

40 Teiseks oleks kohustuslikus majandamisnõudes 8 tehtud viide artiklitele 4 ja 5 Ühendkuningriigi arvates mõttetu, kui seadusandja oleks tahtnud hõlmata nimetatud kohustuslikku majandamisnõudesse kõiki määruse nr 21/2004 artikli 3 lõike 1 elemente. Piisaks üksnes viitest artiklile 3.

41 Tegelikkuses ei olnud nimetatud artikkel 3 piisavalt üksikasjalik ning põllumajandusettevõtjatele kohustuslike majandamisnõuete loomisel ainsad sisulised eeskirjad sisalduvad määruse nr 21/2004 artiklis 4 jj.

42 Kolmandaks tuleneb määruse nr 21/2004 artiklite 6–8 väljajätmine Ühendkuningriigi arvates nimetatud määruse teleoloogilisest tõlgendusest. Ta leiab nimelt, et kuigi vastab tõele, et kõik need sätted on nõuetele vastavuse osas siduvad, ei too teatavate nõuete järgimata jätmine tingimata kaasa finantstagajärgi. Nimetatud määruse artiklis 4 kinnitatud nõuded loomade identifitseerimiseks ning sama määruse artiklis 5 kinnitatud nõuded nende andmete jaoks registri pidamiseks kujutavad endast süsteemi põhialuseid, mis võimaldavad järgida ka teisi nõudeid. Lisaks ei ole nimetatud artiklid 6–8 suunatud otse põllumajandusettevõtjatele, vaid liikmesriigi ametiasutustele.

43 Neljandaks on artiklite 6–8 väljajätmine kohustuslikust majandamisnõudest 8 põhjendatud õiguskindluse põhimõttest lähtudes. Nimelt tuleb seda kohustuslikku majandamisnõuet, mida on tõlgendatud erinevalt ning mis võib põllumajandusettevõtjatele kaasa tuua negatiivseid finantstagajärgi, tõlgendada viimastele soodsalt.

44 Viiendaks väidab Ühendkuningriik, et diskrimineerimiskeelu ja võrdse kohtlemise põhimõte eeldavad, et põllumajandusettevõtjat, kes ei täida määruse nr 21/2004 artikli nõudeid, mida ei ole loetletud kohustuslikus majandamisnõudes 8, ei tohi kohelda samamoodi kui põllumajandusettevõtjat, kes ei täida üht selles nimekirjas loetletud artiklit.

45 Sissejuhatuseks leiab komisjon, et Ühendkuningriigi hagi on ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu, kuna vaidlustatud otsuse lisas olevad kirjed viitavad Ühendkuningriigi nõuetele vastavuse süsteemis tuvastatud kuuele puudusele või ebapiisavusele aastal 2008 ja kolmele puudusele aastal 2009 ja 2010. Lisaks on komisjon terve menetluse käigus lähtunud põhimõttest, et iga viidatud ebapiisavus on iseenesest piisav selleks, et õigustada finantskorrektsiooni kohaldamist. Lõpuks ei ole Ühendkuningriik vaidlustanud ei kohustusliku majandamisnõudega 8 seotud erinevaid puudusi ega põhimõtet, mille kohaselt iga puudus õigustab iseenesest haldusmenetluse käigus kohaldatud korrektsioonimäära.

46 Sisulises osas rõhutab komisjon esiteks seda, et määruse nr 21/2004 artiklil 3 on kõigepealt üldiselt kohaldatav lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteemi suhtes, mis sisaldab kõiki punktides a–d viidatud elemente ja on tervikuna kohustuslike majandamisnõuetena hõlmatud. Ta lisab, et kõik need elemendid on kohustuslikud. Järgmiseks, niisuguse süsteemi rakendamine on selle määruse ese, nagu kinnitab selle määruse põhjendus 20. Lõpetuseks tuleb neid sätteid tõlgendada süstemaatiliselt ja teleoloogiliselt.

47 Teiseks tunnistab komisjon, et määruse nr 21/2004 artiklid 6–8 ei ole mõeldud konkreetselt kohustuslike majandamisnõuetena ning seetõttu ei ole need nõuetele vastavuse kontrollimisel „otsekohaldatavad“ või „rangelt täidetavad“, mille tagajärg on see, et juhul, kui põllumajandusettevõtjad ei järgi nendes sisalduvaid üksikasjalikke sätteid, ei saa sanktsioone kehtestada. Igal juhul leiab ta, et liikumisdokumentide või elektroonilisse keskregistrisse panustamise täielik puudumine, mida nõuavad nimetatud määruse artikli 3 lõike 1 punktid c ja d, võib tuua kaasa sanktsiooni. Selle määruse artiklid 6–8 on lisaks veel asjakohased selleks, et tõlgendada nimetatud määruse artiklist 3 tulenevaid kohustusi ning määrata kindlaks, kas põllumajandusettevõtja on täitnud oma kohustust viia sisse identifitseerimise ja registreerimise süsteem.

48 Kolmandaks on määruse nr 21/2004 artiklite 4 ja 5 sõnaselge lisamine kohustusliku majandamisnõude 8 hulka erineva eesmärgiga kui sama määruse artikkel 3, nimelt tagada ühtsus konkreetses loomade registreerimise ja identifitseerimise valdkonnas, mis on registreerimise ja identifitseerimise süsteemi olulised aluselemendid. Seega toob nendes sätetes ette nähtud lihtsa detaili rikkumine põllumajandusettevõtjale kaasa sanktsioonid.

49 Seevastu, mis puudutab kohustust pidada liikumisdokumente või panustada keskandmebaasi, siis vahendid, mille kaudu põllumajandusettevõtja järgib oma kohustusi, ei saa olla rangelt allutatud määruse nr 21/2004 artiklitele 6–8, isegi kui inspektor peab neid kontrollimisel arvesse võtma.

50 Neljandaks leiab komisjon, et see, kuidas ta kõnealuseid sätteid tõlgendab, ei ole õiguskindluse põhimõttega vastuolus. Nimelt on kõik määruse nr 21/2004 sätted kohustuslikud.

51 Repliigis vaidleb Ühendkuningriik vastu sellele, et tema hagi on ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu ning leiab, et komisjoni otsus kohustusliku majandamisnõude 8 kohta, olenemata finantskorrektsiooni mõjust, toob kaasa õiguslikke tagajärgi ning võib seega olla hagi aluseks.

52 Ühendkuningriik vaidleb muu hulgas vastu komisjoni argumendile, mille kohaselt iga tuvastatud puudus õigustab iseenesest kohaldatud vähendamise määra. Nimelt kohaldas komisjon vähendamise määra 5% aastal 2008 kuue puuduse alusel, ja 2% aastal 2009 ja 2010 kolme puuduse alusel, mis jätkusid nende aastate jooksul. Seega, isegi kui arvutusmeetod ei ole kumulatiivne, pidi erinevatel puudustel olema mõju lõplikult kohaldatavale määrale.

53 Lisaks asjaolu, et lepitusmenetluse käigus ei vaidlustanud Ühendkuningriik muid tuvastatud puudusi või komisjoni kinnitust, mille kohaselt iga puudus oli piisav selleks, et õigustada välja pakutud korrektsiooni, ei muuda vastuvõetamatuks käesoleva hagi raames esitatud vastuväidet.

54 Lisaks, kuna lepitusorgan pakkus välja korrektsiooni 2% aastateks 2009 ja 2010 muude kergendavate asjaolude alusel, siis oli komisjonil luba teha parandusi ka aastaks 2008, võttes arvesse liidule tekitatud tegelikku rahalist kahju vastavalt nõukogu 21. juuni 2005. aasta määruse (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (ELT 2005, L 209, lk 1) artikli 31 lõikele 2.

55 Igal juhul tuletab Ühendkuningriik meelde, et komisjoni otsus kohustusliku majandamisnõude 8 kohta toob kaasa õiguslikke tagajärgi ning võib seega olla käesoleva hagi aluseks. Täpsemalt kohaldatakse liikmesriigi suhtes mitte ainult finantskorrektsiooni, vaid ka kohustust võtta parandusmeetmeid, et täita liidu õigusnorme (komisjoni 21. juuni 2006. aasta määruse (EÜ) nr 885/2006, millega nähakse ette määruse nr 1290/2005 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad seoses makseasutuste ja teiste organite akrediteerimise ning EAGFi ja EAFRD raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmisega (ELT 2006, L 171, lk 90), artikli 11 lõige 3). Niisuguse vastavusse viimise puudumisel muutub liikmesriigi kohustuste rikkumine raskemaks ja komisjoni teatise AGRI/61495/2002 korduvate ebapiisavuste alusel võib kohaldada suurendatud korrektsioone.

56 Vasturepliigis kinnitas komisjon, et vaidlustatud otsus on määruse nr 1290/2005 artikli 31 kohaselt raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse kontekstis vastu võetud otsus, mis toob kaasa puhtalt finantsmõju, kuna liidu eeskirjade rakendamine on ELTL artikli 258 alusel peamiselt rikkumismenetluse ese.

57 Mis puudutab kohustuslikku majandamisnõuet 8 käsitleva kaheksanda kirje tõlgendamise küsimust, siis väidab Ühendkuningriik sisuliselt, et seda tuleb tõlgendada nii, et see välistab määruse nr 21/2004 artiklites 6–8 sätestatud nõuetele vastavuse tingimused, kui nimetatud kirjes ei ole viimati nimetatud sätteid sõnaselgelt mainitud.

58 Komisjon väidab sisuliselt vastu, et mis puudutab määrust nr 21/2004, siis on artikkel 3 nende sätete seas, millele kohustuslik majandamisnõue 8 viitab. See artikkel sisaldab nimekirja neljast erinevast nõuetele vastavuse tingimusest, mis jäävad kohustuslikuks ja kohaldatavaks, ja seda isegi vaatamata sellele, et nimetatud määruse artiklid 6–8, mis täpsustavad nimetatud artikli 3 punktides c ja d kinnitatud nõudeid, enam seda ei ole.

59 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liidu õiguse sätte tõlgendamisel arvestada mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osaks säte on (vt kohtuotsus, 7.6.2005, VEMW jt, C-17/03, EU:C:2005:362, punkt 41 ja viidatud kohtupraktika).

60 Lisaks, kuna määruse ning eriti ühe selle sätte grammatiline ja ajalooline tõlgendamine ei võimalda hinnata selle täpset ulatust, tuleb asjaomast määrust tõlgendada tuginedes nii selle eesmärgile kui ka üldisele ülesehitusele (vt selle kohta kohtuotsused, 31.3.1998, Prantsusmaa jt *vs.* komisjon, C-68/94 ja C-30/95, EU:C:1998:148, punkt 168, ja 25.3.1999, Gencor *vs.* komisjon, T-102/96, EU:T:1999:65, punkt 148).

61 Määrus nr 73/2009, mis tunnistas kehtetuks määruse nr 1782/2003 alates 1. jaanuarist 2009 (määruse nr 73/2009 artikli 146 lõige 1 ja artikkel 149), on käesolevale kohtuasja asjaoludele kohaldatav aastatel 2009 ja 2010, samas kui määrus nr 1782/2003 jääb kohaldatavaks aasta 2008 osas.

62 Määruse nr 73/2009 artikkel 4, mis on sisuliselt võrreldav määruse nr 1782/2003 artikli 3 lõikega 1, sätestab, et otsetoetuseid saav põllumajandustootja peab täitma II lisas loetletud kohustuslikke majandamisnõudeid. Viimane säte viitab erinevatele keskkonnanõuetele, rahva-, looma- ja taimetervise, loomade identifitseerimise, registreerimise ja heaolu nõuetele.

63 Nende nõuete hulgas viitab määruse nr 73/2009 II lisa kohustuslik majandamisnõue 8, mis on sisuliselt võrreldav määruse nr 1782/2003 III lisa kohustusliku majandamisnõudega 8a, loomade identifitseerimisele ja registreerimisele määruse nr 21/2004 artiklites 3, 4 ja 5.

64 Kuigi määruse nr 21/2004 artiklis 3 on loetletud neli elementi, mis moodustavad loomade identifitseerimise ja registreerimise süsteemi, on üksnes artiklid 4 ja 5, mis üksikasjalikult täpsustavad kahte esimest elementi (mis on sätestatud artikli 3 punktides a ja b) ära märgitud kohustuslikus majandamisnõudes 8.

65 Esiteks, mis puudutab määruse nr 21/2004 artiklite 3–8 tõlgendamist, siis tuleb märkida, et nende ülesehitusest tuleneb, et artiklit 3 ei nähtud ette nii, et sellel on autonoomne kohaldamisala, kuna see loetleb vaid need elemendid, mida seejärel korratakse ja selgitatakse üksikasjalikumalt artiklites 4–8, mis määratlevad nende elementide sisu.

66 Teiseks, mis puudutab tähendust, mis tuleb anda kohustuslikus majandamisnõudes 8 sisalduvale viitele määruse nr 21/2004 artiklitele 3–5, siis tuleb märkida, et üksnes artiklites 4 ja 5 mainitud elemendid, mis on loetletud sama määruse artikli 3 punktides a ja b, täidavad nõuetele vastavuse tingimusi.

67 Lisaks kinnitab kohustusliku majandamisnõude 8 niisuguse tõlgendamise loogikat olemuslik erinevus ühelt poolt määruse nr 21/2004 artikli 3 punktides a ja b loetletud ja nimetatud määruse artiklites 4 ja 5 korratud elementide ning teiselt poolt määruse nr 21/2004 artikli 3 punktides c ja d nimetatud ja nimetatud määruse artiklites 6–8 korratud elementide vahel. Nimelt, vastupidi määruse nr 21/2004 artiklites 4–5 esitatud elementidele puudutavad nimetatud määruse artiklites 6–8 loetletud elemendid peamiselt üksnes liikmesriikidele pandud kohustusi, mis võib selgitada seadusandja tahet mitte seada nende kohustuste täitmist põllumajandusettevõtjatele tehtavate maksete tingimuseks.

68 See järeldus kehtib ka määruse nr 21/2004 artikli 6 suhtes selles osas, mis näeb ette iga liikmesriigi pädeva asutuse kohustuse koostada liikumisdokumendi näidis, mis peab olema kaasas iga kord, kui loom liigub riigi territooriumil kahe eri põllumajandusettevõtte vahel, ja mis nimetatud artikli lõike 4 kohaselt on vabatahtlik nendes liikmesriikides, kus on kasutusel elektrooniline keskandmebaas. Liikmesriigid peavad lisaks tegema nimetatud dokumendi üksteisele ja komisjonile teatavaks. Vastavalt selle sätte lõikele 3 peab sihtettevõtte loomapidaja lihtsalt säilitama liikumisdokumenti pädeva asutuse kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul.

69 Sama kehtib ka nimetatud määruse artikli 7 kohta osas, mis kohustab liikmesriike looma ja pidama keskregistrit kõikidest nende territooriumil olevatest põllumajandusettevõtetest, ja sama määruse artikli 8 kohta, mis nõuab, et iga liikmesriigi pädev asutus loob elektroonilise andmebaasi, kuhu iga loomapidaja peab selle sätte lõike 2 kohaselt esitama teatava aja jooksul andmed tema ettevõttes olevate loomade ja nende liikumise kohta.

70 Eeltoodut arvesse võttes tuleb teha järeldus, et kuigi Ühendkuningriik on seotud määrusega nr 21/2004 tervikuna, sealhulgas selle artiklid 5–8, ei saa nende artiklite järgimist pidada põllumajandusettevõtjatele tehtavate maksete tingimuseks, vaatamata selle määruse artiklile 3 tehtud viitele kohustuslikus majandamisnõudes 8.

71 Sellest tuleneb, et kuna komisjon leidis, et Šotimaa põllumajandusettevõtjate kasuks tehtud maksete nõuetele vastavust tuleb hinnata kohustusliku majandamisnõude 8 alusel osas, milles nõutakse kõigi määruse nr 21/2004 artiklis 3 loetletud elementide ja eeskätt selle viimase artiklites 6–8 sõnaselgelt esitatud elementide järgimist, siis on komisjon rikkunud õigusnormi.

72 Seetõttu on oluline märkida, et see viga ei saa käesoleva kohtuasja asjaoludel kaasa tuua vaidlustatud otsuse tühistamist.

73 Selles osas ilmneb kohtupraktikast, et isegi kui üks nendest põhjendustest, millele vaidlusalune akt tugineb, on ekslik, ei pruugi see viga viia selle akti tühistamiseni, kui teised vaidlustatud otsuse põhjendused on selle põhjendatuse tuvastamiseks piisavad (vt selle kohta kohtuotsus, 12.12.2006, SELEX Sistemi Integrati *vs.* komisjon, T-155/04, EU:T:2006:387, punkt 47).

74 Nimelt tuleb märkida, et komisjonil oli õigus kohaldada finantskorrektsiooni koefitsienti 5% iga Ühendkuningriigi kontrollisüsteemis tuvastatud puuduse alusel, kohaldades meetodit, mis on sätestatud dokumendis VI/5330/97, mille õiguspärasust ei ole Ühendkuningriik vaidlustanud.

75 Dokumendi VI/5330/97 lisa 2 teisest lõikest tuleneb, et finantskorrektsioonid arvutati eeskätt tuvastatud mittevastavuse suurust silmas pidades, ning et komisjon võttis selles osas arvesse rikkumise olemust ja tõsidust ning liidule põhjustatud rahalist kahju. Seal on muu hulgas sätestatud finantskorrektsiooni hindamise viis selle põhjal, kui suur on rahalise kahju tekkimise oht, mille eesmärk on teha kindlaks süsteemsed rikkumises ja mille tulemuseks võib olla kindlasummaline korrektsioon 2%, 5%, 10% või 25% deklareeritud kulutustest, sõltuvalt sellest, kui suur on kontrollisüsteemide puudustest liidule rahalise kahju tekkimise oht (dokumendi VI/5330/97 lisa 2 kaheksas lõik).

76 Mis puudutab seda, kas valida kohaldatavad kindlasummalised tariifimäärad, mis on esitatud 9. juunil 2006 vastu võetud dokumendi AGRI-2005-64043 „Teatis, milles komisjon annab teada, kuidas ta kavatseb EAGGFi tagatisrahastu tagatisfondi raamatupidamisarvestuse heakskiitmise ja kontrollimise menetluses käsitleda puudusi liikmesriikide rakendatud nõuetele vastavuse kontrollisüsteemis“ (edaspidi „teatis AGRI-2005-64043“) punkti 3.1 esimeses taandes, mille õiguspärasust ei ole Ühendkuningriik vaidlustanud, siis täpsustatakse dokumendis VI/5330/97, et kui kõik põhikontrollid on tehtud, kuid aga järgimata eeskirjades nõutud arvu, sagedust või rangust, tuleb rakendada 5% korrektsiooni, sest võib teha mõistliku järelduse, et nimetatud kontrollidega ei tagata taotluste nõuetekohasuse oodatavat taset ja EAGGFi jaoks eksisteerib märkimisväärne kahju tekkimise oht (dokumendi VI/5330/97 lisa 2 kaheksateistkümnes lõik).

77 Lisaks tuleneb dokumendis VI/5330/97 lisa 2 kahekümne viiendast lõikest, et kui ühes ja samas süsteemis tuvastatakse mitu puudust, ei kumuleerita kindla määraga korrektsioone, vaid kontrollisüsteemis kui tervikus sisalduvate ohtude näitajaks võetakse kõige suurem puudus.

78 Käesoleval juhul kohaldas komisjon kindlasummalist korrektsiooni 5% aastal 2008 Ühendkuningriigi nõuetele vastavuse kontrollimise süsteemis tuvastatud erinevate puuduste alusel, mis on kokku võetud eespool punktis 26 ning märgitud vaidlustatud otsuse lisas. Taotlusaastatel 2009 ja 2010 vähendas ta seda korrektsioonimäära, et kajastada arvesse võetud kergendavaid asjaolusid ja eelkõige meetmeid, mis Ühendkuningriik võttis tuvastatud puuduste heastamiseks. Vaidlustatud otsuse lisas toodud üheksast kirjest igaüks viitab mitmele puudusele ja mitte üksnes kohustuslikule majandamisnõudele 8. Ühendkuningriigi ja meetme „Nõuetele vastavus“ osas on kirjed sõnastatud järgmiselt ja neid tuleb lugeda koostoimes 27. märtsi 2013. aasta kirja lisaga:

Eelar-veaasta	Põhjus	Liik	%	Vääring	Summa	Mahaarva-mised	Finantsmõju
2009	Leebe sanktsioonide süsteem kohustuslike majandamisnõuete 7 ja 8 puhul, vähese tähtsusega mittevastavuste puhul puudusid järelmeetmed, maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded halvasti kontrollitud, nõudeaasta 2008	Kindla-määraline	5	EUR	– 2 949 043,26	– 59 941,88	– 2 889 101,38
2010	Maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded 2, 4 ja 8 halvasti kontrollitud, nõudeaasta 2009	Kindla-määraline	2	EUR	– 1 175 238,88	– 24 310,41	– 1 150 928,47
2010	Maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded 2, 4 ja 8 halvasti kontrollitud, nõudeaasta 2009	Kindla-määraline	2	EUR	1 901,10	0,00	1 901,10
2010	Leebe sanktsioonide süsteem kohustuslike majandamisnõuete 7 ja 8 puhul, vähese tähtsusega mittevastavuste puhul puudusid järelmeetmed, maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded halvasti kontrollitud, nõudeaasta 2008	Kindla-määraline	5	EUR	– 4 961,22	– 34,71	– 4 926,51
2011	Maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded 2, 4 ja 8 halvasti kontrollitud, nõudeaasta 2010	Kindla-määraline	2	EUR	795,26	0,00	795,26

2011	Maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded 2, 4 ja 8 halvasti kontrollitud, nõudeaasta 2009	Kindla-määraline	2	EUR	– 58,63	0,00	– 58,63
2011	Maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded 2, 4 ja 8 halvasti kontrollitud, nõudeaasta 2009	Kindla-määraline	2	EUR	– 879,96	0,00	– 879,96
2011	Maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded 2, 4 ja 8 halvasti kontrollitud, nõudeaasta 2010	Kindla-määraline	2	EUR	– 1 164 633,01	– 388,79	– 1 164 244,22
2011	Leebe sanktsioonide süsteem kohustuslike majandamisnõuete 7 ja 8 puhul, vähese tähtsusega mittevastavuste puhul puudusid järelmeetmed, maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded halvasti kontrollitud, nõudeaasta 2008	Kindla-määraline	5	EUR	– 440,27	0,00	– 440,27

79 Korrektsiooni arvutamise kohta täpsustas komisjon 27. märtsi 2013. aasta kirjas, et kooskõlas teatisega AGRI-2005-64043, tuleb määrustes ette nähtud sanktsioonide nõuetele vastavuse ja ebaõige kohaldamise või kohaldamata jätmise kontekstis läbi viidud kontrollimiste puudumist või ebapiisavust, mille tagajärg on nende hoiatava mõju kadumine, käsitada põhikontrolli osas ebapiisavatena. Niisugused ebapiisavused või puudused on tuvastatud. Nimetatud kirjas on need ebapiisavused võetud kokku järgmiselt:

„Aasta 2008

— kohustuslike majandamisnõuete 2 ja 4 ebapiisav kontroll;

— kohustuslike majandamisnõuete 16 ja 18 ebapiisav kontroll;

— kõigi kohustuslike majandamisnõuete kontrolli ja sanktsioonide ebapiisavus nõuetele vastavuse kontrolli raames;

— hooletuse tõttu nõuetele mittevastavuse eest kohustusliku majandamisnõude nr 4 suhtes 5% sanktsiooni kohaldamata jätmine;

— leebe sanktsioonide süsteemi vastuvõtmine kohustuslike majandamisnõuete 7 ja 8 rikkumise puhul;

— vähese tähtsusega mittevastavuste puhul puudusid järelmeetmed.

Aastad 2009 ja 2010

— kohustuslike majandamisnõuete 2 ja 4 ebapiisav kontroll;

— kohustuslike majandamisnõuete 16 ja 18 ebapiisav kontroll;

— kohustusliku majandamisnõude 8 kontrolli ja sanktsioonide ebapiisavus nõuetele vastavuse kontrolli raames.“

80 Samas kirjas täpsustas komisjon, et nimetatud ebapiisavuste või puuduste alusel ja viidates teatisele AGRI-2005-64043, pakuti korrektsiooni 5% aastaks 2008 ning et „iga puudus eraldivõetuna on piisav selleks, et õigustada välja pakutud korrektsiooni.“

81 Ühendkuningriik ei ole seda komisjoni seisukohta lepitusorganis vaidlustanud.

82 Nimetatud seisukohta kinnitas lepitusorgani järeldus, mis oli lisatud 8. novembri 2013. aasta kirjale ja mis oli sõnastatud järgmiselt:

„Talituste arvates piisab väljapakutud korrektsiooni kohaldamiseks igast lepituskirjas ja mitte lepitustaotluses tõstatatud puudusest eraldivõetuna [...]“

83 Samuti ei eita Ühendkuningriik käesoleva hagi raames üksnes selle vaidlustamist, kuidas komisjon hindas kohustuslikku majandamisnõuet 8, mis on iga vaidlustatud otsuse lisas oleva kirje puhul üksnes üheks kohaldatava korrektsioonimäära põhjenduseks komisjoni esitatud õigustuseks.

84 Lisaks tehti Ühendkuningriigile haldusmenetluse käigus selgeks, et tuvastatud puudused puudutasid põhikontrolli, mis tekitas liidule olulise rahalise kahju tekkimise ohu ning et sellest tulenevalt võib neist igaüks olla aluseks kindlamääralise korrektsiooni 5% kohaldamisele dokumendis VI/5330/97 esitatud metoodika kohaselt.

85 Kuigi käesoleva kohtuasja raames näib Ühendkuningriik vaidlustavat võimaluse, et kohaldatud korrektsioonimäär võiks olla õigustatud muude puudustega kui need, mille ta on vaidlustanud, tuleb märkida, et ainus argument, mille ta esitab, tugineb järeldusel, et erinevatel aastatel kohaldati erinevaid määrasid. Sisuliselt viitab niisugune sedastus mõjule, mis igal puudusel võib kindlaksmääratud korrektsioonimäärale olla.

86 Selle argumendiga ei saa siiski nõustuda. Nimelt selgitas komisjon juba 27. märtsi 2013. aasta kirjas, et kuna Šotimaa ametiasutused olid aastal 2009 võtnud parandusmeetmeid teatavate tuvastatud puuduste heastamiseks, oli aastateks 2009 ja 2010 liidule rahalise kahju tekkimise oht vähenenud ning seetõttu kohaldati korrektsioonimäära 2%. Komisjon kohaldas seega kergendavaid asjaolusid arvesse võttes vähendatud korrektsioonimäära.

87 Kõike eespool esitatut arvestades tuleb käesolev hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata jätta.

Kohtukulud

88 Kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

89 Kuna Ühendkuningriik on kohtuvaidluse kaotanud ja komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb kohtukulud välja mõista Ühendkuningriigilt.

90 Kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda),

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista Euroopa Komisjoni kohtukulud välja Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigilt.

3. Jätta Madalmaade Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda.

Prek Labucka Kreuschitz

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 28. septembril 2016 Luxembourgis.

Allkirjad